

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se obla-govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Slovensko vseučilišče in leto 1848.

(Sestavil Janko Polec.)

II.

Mestni magistrat je za civilno pravo posebno priporočal dr. Ivana Ahačiča, povdarjajoč njegovo zmožnost in znanje jezika. Vendar ga vlada ni vspregela, ampak imenovala kandidata Slov. društva za civilno pravo krim. aktuarja dr. A. Mažgona; za kazensko pa dr. Lehmann; oba sta, kakor poroča Apih, stavila pogoj, da jima pomagajo ostali ljubljanski veščaki pri poslovenjevanju zakonikov in z nadmestovanjem za slučaj bolezni ali družih ovir: za namestnika dr. Mažgonu se je odbral dr. Ahačič, Lehmanu pa dr. Haan.

Zastran jezikovnega znanja pravi uloga »Slovenskega društva«, da se sme brez skrbi slehernemu izmed navedenih gospodov prepustiti slovensko predavanje, ker so se malone vsi že več let pridno bavili s slovenščino, ker so dalje vsi navdušeni za narodno dobro stvar in ker jih bode odsek za poslovenjevanje tako krepko podpiral, da ni dvomiti o častnem uspehu podjetja, ki bo težavno samo začetkom. Deželna vlada naj se pri tem sodelovanju mnogovrstnih sil uveri, da ustanovitev univerze v Ljubljani, primerne narodnim potrebam, nikakor ni nemogoča; kakor za pravoslovje, tako je tudi dovolj sposobnih močij za medicino, torej se lahko takoj izvrši ustanovitev, katero tako težko pričakuje narod. Vendar se ta iskrena narodova želja do danes ni uresničila in se tudi takrat vlada ni podvzela storiti primernih korakov. Apih meni, da so temu deloma vzrok tudi burni časi, sosebno dunajska revolucija in onemoglost vlade. Se-le, ko so se povrnila mirnejši časi, stavlja se v drž. zboru v Kromerizu dr. Ulepič dne 24. prosenca 1849 navdušeno interpelacijo do vlade, je-li misli ustreči narodu ali ne. Mej drugimi pravi interpelacija: »Napredek je geslo in temu odgovarjajo

reforme v vseh društvenih razmerah ustavnih evropskih držav. Država mora skrbeti v prvi vrsti, da se razvije omikano življenje in prosveta v pravem smislu, kajti človek postane v istini človek samo po uku in vzgoji; država sama pa se približuje prosveti samo po razvoju individualnega narodnega življenja.« Nadalje priznava vladi, da je ista zavzela pravo načelo glede visokega šolstva, ko je izrekla, da naj ima vsak narod svoje vseučilišče. Glavno pri tem vprašanju je torej, ker je vlada priznala načeloma tudi Sloven-cem pravico do vseučilišča, kje naj se ustanovi univerza. Potem obširno dokazuje z argumenti, ki so še danes pravomočni, da je jedino Ljubljana za to primerno mesto. Na-to interpelacijo je odgovoril minister za notranje zadeve grof Stadion malo dni pred razpustom drž. zbora v Kromerizu, dne 3. marca 1849 z vedno znamenitimi besedami precej obširno tako-le:

V 27. seji avstrijskega konst. državnega zbora v Kromerizu dne 3. marca 1849 str. 339 V.

Auf die Interpellation des Herrn Abgeordneten für Adelsberg in Krain, Dr. Karl Ulepič: Ob das Ministerium des Öffentl. Unterrichts gesonnen sei, auf die Errichtung einer Universität in Laibach hinzuwirken? — habe ich die Ehre Folgendes zu erwiedern:

(Liest:) Bereits im Laufe des vorigen Jahres kam die Frage wegen Errichtung einer Universität für die südslavischen Provinzen in Anregung, und es wurde zugleich als wissenschaftlicher Centralpunkt die Stadt Laibach als Sitz derselben in Vorschlag gebracht. Das Ministerium hat schon damals in Berücksichtigung der zahlreichen südslavischen Bevölkerung und vor Allem in strenger Festhaltung an dem ausgesprochenen Grundsatz der Gleichberechtigung der Nationalitäten und der gleichen Wahrung ihrer Interessen diesem Gegenstande seine volle Aufmerksamkeit zugewendet und die

Überzeugung von der **Erspriesslichkeit, ja Nothwendigkeit** der Errichtung einer höhern Lehranstalt für die südslavischen Ländertheile geschöpft, und für diesen **Zweck die Stadt Laibach** als einen vorzüglich geeigneten Punkt betrachtet.

Wenn es bisher demungeachtet nicht möglich geworden ist, einen bestimmten Anspruch darüber zu thun, so liegt die Ursache hievon darin, das noch nicht diejenigen Vorlagen geliefert worden sind, welche unumgänglich nothwendig sind, um an die Verwirklichung eines so weit aussehenden, mit so vielem Kostenaufwande verbundenen, so vielseitige Bedingungen voraussetzenden Planes zu schreiten. Zudem ist die Errichtung einer neuen höhern Lehranstalt nicht etwas, was vereinzelt vor sich gehen und einseitig von dem Ministerium unternommen werden kann, vielmehr etwas, was mit der Umgestaltung und Erweiterung des gesammten Unterrichtswesens überhaupt in unzertrennlicher Verbindung steht, und daher nur im Wege der ordentlichen Gesetzgebung erfolgen kann.

Bei der diesfälligen Vorlage wird das Ministerium die wichtigen Gründe, welche für das Begehren der Stadt Laibach im Interesse der südslavischen Ländertheile sprechen, im vollsten Umfange zu würdigen wissen.

Einen vorläufigen Beweis dafür glaubt das Ministerium schon dadurch gegeben zu haben, dass es dem Wunsche, für die bürgerliche und strafliche Gesetzgebung Vorträge in der slovenischen Sprache halten zu lassen, nachgekommen ist, und die Abhaltung öffentlicher Vorträge über diese Gegenstände in der Landessprache in Laibach bewilligt hat.

Anlangend die berührte Aufhebung des mediz.-chirurg. Studiums in Laibach, so war das eine Folge der im Interesse des öffentlichen Wohles ergangenen allgemeinen Massregel, womit die Aufhebung des niedern mediz.-chirurg. Studium ver-fügt wurde.

Wenn dagegen das wiederholte Ansuchen um Eröffnung des ersten medizinischen Jahrgangs zurückgewiesen werden musste, so war dies dadurch begründet, dass eine Eröffnung des höhern medizinischen Studiums nicht theilweise und für einzelne Fächer gestattet werden kann, so lange nicht das Bedürfnis und die Mittel, auch die übrigen medizinischen Lehrkanzeln und Anstalten in entsprechender Weise versehen lassen zu können, gehörig nachgewiesen sind.

Pravoslovna predavanja pa, s katerimi je minister tolažil Slovence, niso trajala dolgo.

Lehmann je začel predavati prvega majnika 1849 v navzočnosti dostojanstvnikov ljubljanskih, tudi Mažgon je začel v istem času s predavanjem. Pa zadnji se ni dolgo veselil svojega dostojanstva, zadel ga je tragična usoda večine najbolj nadarjenih in najmarljivejših mož, ki komaj pokusijo sad svojega truda, pa že morajo iti k večnemu počitku od svojega prevelikega truda iz borbe življenja. Mažgon je umrl 24. avgusta 1849 na pljučni tuberkulozi, zapustivši del prestave obč. drž. zakonika.

Mažgonova smrt je bila vladi dobrodošla prilika, da je ustavila predavanja, ki so bila dobro obiskana in so uspevala v Ljubljani, obetajoč, da se bodo nadaljevala v Gradcu, kjer se je vseučilišče zopet otvorilo, ko so se polegli nemiri.

»Novice« pišejo (26. kimovca 1849, str. 171) o tej vladni naredbi tako-le:

»V soboto je bilo v nemškem ljubljanskem časopisu oznanjeno, da imate po min. ukazu v Ljubljani slovenski šoli krim. in deželnega prava nehati, v kateri sta rajni gospod Mažgon in pa gospod dr. Lehmann pretečeno leto učila in da se imate dve šoli graškemu vseučilišču pridružiti.

Te dve lani ustanovljeni šoli ste sploh veljale za veselo znamenje, de bo sčasoma celo pravdoslovje v Ljubljano prišlo, pa poslednji razglas je močno skalil ta up, če visoko ministrstvo ni tega ukaza le začasno dalo, dokler se prihodna

LISTEK.

Sobotno pismo.

Falb nam za letos prerokuje normalno zimo, kar mi je tembolj všeč, ker je zopet enkrat nekaj pametnega povedal, in pa zato, ker je tudi v njegovi meteorološki možgančnici na stare dni začel aparat normalno funkcionirati, kar se do zdaj še nikoli z gotovostjo ni dalo konstatirati in je teklo vse bolj nenormalno kakor pri naših Tirolcih, ki so se šele zdaj začeli otre-sati klerikalcev in jezuitov, ko so jih ti že do golega oskubli, kakor ljubljanski tičar Windischer, ki so ga te dni zasačili pri oskubenih tičih na Golovcu.

Zadnji čas začeli so se pa tudi Kitajci bolj normalno razvijati, kar mi posebno še zato prija, ker so postali obenem tudi originalno dovtipni. Doslej smo imeli Evropejci vedno Kineze za neumnejše kot sebe. Ali zdi se, da Lihungčang ni bil zadnji, ki je Evropi dokazal, da z dolgimi lasmi ni v zvezi kratka pamet, nego da imajo Evropejci kratke lase in kratko pamet. Zato se je namreč izkazalo, da tisti princ Li-Tschung, ki je dospel na pruski dvor kot »sin pokore« prosit odpustčanja

za kitajske grehe, ni bil cesarske pasme, ampak figurant, poslan v Berlin le za to, da bi pruske Kineze nekoliko po kitajsko »potegnili«, kar se je tudi zgodilo. Tega se pa na Nemškem tako sramujejo, kakor tisti križanski ječar, kojega je kmetski fant nafarbal, ko je prišel nastopit kazni pravega obsojenca, in ga je res dejal pod ključ. Odkar je nemški cesar upeljal celo »die deutsche Bartracht«, začeli so v Berlinu in po Prusiji prav mastne kozle streljati, in če je verjeti poročilom, je celo pri justici nekaj prav debelo — nenormalnega. Te dni so obsodili nekega Kneissla najprej na vešala in mu prideli za nameček še — 15 let ječe! Takih originalnih obsodb v Avstriji, ki tiči sicer že na pol pod »picklhaubo«, na pol pa pod rimsko-jezuitskim klobukom, res da še ne poznamo, ali morda se popnemo tudi do tolike temeljitosti.

Grški vseučiliščniki, ki se boré na barikadah za sv. pismo, so tudi originalni modrijani. Pouličnih bojev in pobojev radi prevoda sv. pisma bi v XX. veku pač niti Ben Akiba ne bil nikdar pričakoval. Ali držimo se spričo najmodernejših čudežev resnobe latinskega: Nil admirari!

Do resnega modrovanja imamo itak le še teden dni; zato je naj tisti, ki na-

merava skočiti v zakonski jarem in njegovo past, ter uživati medene tedne, hiti, drugače bo treba čakati predpusta, ko itak vse nori. Do tedaj pa bi ga mogel že zgrabiti kes, in nevesti »up bi šel po vodi«, kakor te dni šota po Ljubljani, ki jo je nesla povodenj proti Zalogu.

Gotovo pa ni bilo lepo, kar se je pripetilo nekje nekemu ženinu, kojega nevesta je zadnji trenutek rekla mestu »da«, — »ne!...« Vsi so že čakali, nje pa ni b'lo!... ali kako že pravi tista pesem.

Takih predpustnih skušenj bi seveda ne privoščil nikomur, bodisi, da se ženi iz platonske ali pa iz materijalistične ljubezni; pač pa bi mu svetoval, da se prej dobro oboroži pred podobnimi — »ticami«, ki švigajo rade »od srca do — burke!...

Zadnja povodenj, ki je odnesla marsikaj po Savi in Ljubljani, je prepodila tudi žrjave in pa divje gosi in race z ljubljanskega barja. Pretekle deževne noči brisali so jo ti močvirski filozofi proti Trstu, kjer bodo imeli nekaj časa počitek in bodo nemara pomagali tržaškim Slovincem prorokovati boljše prihodnost. Seveda bomo imeli boljše bodočnost tudi Slovenci le tedaj, če pre- in uženemo tudi svoje domače črne žrjave in gosake. Zato mi napredni poslanci v našem dunajskem

parlamentu ugajajo, ker so francoskim kongregacijam — bodisi v hlačah ali kijklah — njih »vožni red« — obrnili narobe! Ta mokri curek, ki ga je dobil naučni minister Hartel in imenovani črni žrjavi, je vreden, da si ga vsak ne še »pošpanjen« avstrijski patrijot z zadovoljstvom zabeleži! »Vremena Kranjcem bodo se zjasnila, milejše zvezde jim kot zdaj sijale«, če dežela ne dobi črnih jezuitov in podobnih tičev selilcev v svoje središče. Poslanci, ki bodo odvrnili to slano od dežel vredni so zahvale, njih koraki pa so blagoslov za narod in deželo!

Zadnji čas so pa jeli v nekem oziru naši Kočevarji ob Renži — nazadovati: Mesto moških imajo namreč tam doli — ženske za mežnarice! Ta emancipacija je sicer nenormalna, ali resnična je! Moških namreč tam okoli Stare Cerkve manjka; nekaj jih nosi okoli pomaranče in fige s »hoch oder niedere«, drugi so pa raztreseni po Ameriki in drugod, in zdaj le čakam, ali bo novi kočevski dekan Erker v kočevskem mestu dobil moškega za mežnarja, ali bo moral seči po ženski. Želel bi pa, da bi Kočevarji Erkerju gledali na zobe, in se »Slovenskemu Narodu« izkazali hvaležne, ker jim je poslal tako pristne informacije!

vseučiliška naprava za različne kronovine za gotovo ne sklene in ne dožene, ali bo prišlo v Ljubljano vseučilišče ali ne. Pri tej priliki »Novice« zopet povdarjajo silno potrebo predavanja v domačem jeziku.

Takoj, ko se je za to vladno naredbo izvedelo, je občina ljubljanska 20. kimovca l. 1849 izdelala novo peticijo do vlade, zahtevajoč vseučilišča v Ljubljani. Na to prošnjo je ministarstvo za uk in bogočastje odgovorilo dne 11. oktobra 1849, da priznavajoč opravičenost zahteve, vendar iz finančnih ozirih želji ljubljanskega mesta ne more ustreči.

Kljub temu deloma ugodnemu vladnemu odgovoru se je vendar v ministarstvu še vedno pretresavalo jugoslovansko vseučiliško vprašanje, o čemer nam priča zanimiva notica v »Novicah« (7. listopada l. 1849), kjer se poroča, da je vlada v zadregi, bi li ustanovila vseučilišče v Ljubljani ali v Zagrebu. »Novice« tej vesti pristavljajo: »Izid tega posvetovanja seveda ne bo drugačen, kakor da pridemo s tretjim koncem v Zagreb. Noben Slovencec se ne bo pritožil, ako se vseučilišče v Zagrebu napravi — toda, če imajo vsi drugi narodi svoja vseučilišča, bi imeli tudi Slovenci eno imeti po svoji potrebi. Tako je lajsko ministarstvo zagotovilo v svoji osnovi prihodnih vseučilišč, da se bo pri njih napravah na mnogovrstne narode gledalo. — Oj sladke sanje! Pa kdo se zdaj še Slovencev spomni! Lani so bili spoštovani in povzdigovani, ko so bili v sili trdna zagovajda zoper pripravljanje Avstriji sovražnih prekucij krog in krog. — Kdo zdaj ta »Juwel« posebno porajta! Zdaj se le spet »separatisti« imenujejo, če se za enake pravice, kakoršne drugi narodi imajo, glasijo, akoravno so v najnevarnejšem času očitno pokazali, da jih »separatizmus« obstoji le v brambi avstrijskega cesarstva.«

Toda vse to ni ničesar pomagalo. Vlada je 30. decembra l. 1849 imenovala dra. Krainca za »docenta avstr. civilnega prava v slovenskem jeziku.« Dne sedmega prosenca 1850 je pričel s svojim predavanjem. Prvo leto je imel 26 slušateljev, kar za ono dobo gotovo ni malo (»Novice« l. 1850, str. 139). Tej prvi slovenski stolici sta se pridružili na pravoslovni fakulteti kmalu še dve drugi. 13. marca 1850 je bil namreč imenovan profesorjem cerkvenega prava na graškem vseučilišču znani inomoški profesor dr. Jos. Kopač, ki je predaval dva tečaja 1851 in 1852 kazenskega pravnega red.

Tema dvema slovenskima pravnikoma na graški univerzi se je pridružil še tretji, namreč privatni docent na Dunaju prof. Josip Mihael Skedl, oče sedanjega nemškega drž. poslanca, ki je bil dne 25. septembra 1850. imenovan za profesorja finančne vede z obvezo, poučevati kazensko pravo v slovenskem jeziku, za kar mu je bila pa obljubljena posebna remuneracija. Ta predavanja sobila naznanjena v leksijskem katalogu v slovenščini! Število slušateljev slovenskih predavanj pa se je

Nazadnje bo res prišlo tako daleč, da ne bodo škof Bonaventura in njegovi razsajajoči duhovni nikjer več slovesno sprejeti, kakor v cerkvi pri starih terci-jalkah pa v »Katoliškem domu«. Pa še tu ne dolgo več. Zlasti, kar se tiče »Katoliškega doma«, je stvar zelo dvomljiva!

V »Katoliškem domu« bodo smeli imeti le še do Novega leta 1902 predavanja in kako veselico. Če dotlej ne bo »Katoliška družba« plačala stavbnemu podjetniku dolga, ali če ga »Ljudska posojilnica« ne reši, bo moral ali dr. Žlindra spet toliko žlindre prodati, da bo dobiček pokrtil dolg, ali pa bo spet začel sekvester funkcionirati, in pobirati takso za uporabo »Katoliškega doma« od klerikalcev, socialnih demokratov in liberalcev.

Končno pa Vam želim, g. urednik, da Vam Miklavž veliko nanese, »ta rogati« pa odnese vse tiste narodne žive dolgčase, ki v enomer javkajo, da smo Slovenci čmerikavi filistri in preponižne duše. — Nastavi naj Miklavžu vsak in vsaka zase; v ostale pa naj se ravna po vzgledu srbskega Šaše, ki ima, dasi še mlad, že tako burško burno življenje za seboj, zaroda pa ta neroda s svojo nedrago Drago — še nič, in se tolaži s tem, da se živemu lahko še vse primeri, mrtvemu pa samo grob!

žalibog, jelo vedno bolj kršiti. Vzroki tega žalostnega pojava so bili mnogovrstni. Prvič so se Slovenci vsled raznih razmer Gradca sploh ogibali, na Dunaj so vabile Kranjce Knafflove ustanove, nova železniška zveza je tudi pripomogla, da je pohajalo vedno več dijakov na Dunaj, na drugi strani pa Slovenci niso mogli imeti pravega veselja, obiskovati slovenska predavanja, ker v javnem življenju niso imeli prilike slovensko uradovati in tudi izpitov niso mogli delati v materinščini. Tako je vlada Slovence s svojimi dvoreznimi odredbami hotela privedi ad absurdum in uničiti v kalu slovensko vseučilišče, ki je bilo že tako blizu ustanovitve.

V »Novicah« 1852. l. 18. avgusta toži dr. Bleiweis, da se število slušateljev Krainčevih predavanj tako krči in zahteva slovenska uradovanja v trdnem prepričanju, da je zatiranje slovenščine v javnem življenju vzrok propadanja slovenskih predavanj. Dne 25. prosinca 1854. pa je naznanil dr. Krainz ministru, da mora »wegen Mangel an Zuhörern« predavanja ustaviti. Ministrstvo je to odpoved vzelo z razpisom dne 25. svečana na znanje.

Še jeden tečaj je potem predaval prof. Skedl o kazenskem pravu in do l. 1856. prof. Tosi na bogoslovni fakulteti: Vaje o nabožnih govorih slovensko.

Na to so pa slovenska predavanja na vseučilišču ponehala in ves napor slovenskega naroda, pridobiti si tudi to pravico je bil do sedaj zaman. Čeprav so se razmere mnogo v naš prid izpremenile, akoprām imamo sedaj še mnogo več pravice, zahtevati svojega vseučilišča kakor leta 1848, so merodajni krogi danes mnogo manj prijazni naši težnji, kakor l. 1848. Temu smo deloma sami krivi. Le če bomo tako dostojno in vstrajno, kakor zadnje tedne, se borili za slovensko vseučiliško idejo, se ne bo moglo preslišati glasu tistega naroda-mučenika, ki si je z ozirom na našo ljubljeno Avstrijo pridobil častni pridevek: Fidelissimus.

»Gani se, komu je mar zahvale prihodnjega vnuka!«

V Ljubljani, 23. novembra.

K položaju.

Parlamentarna komisija češkega kluba se je sešla v četrtek trikrat in vselej je prisostvoval tudi minister dr. Rezek. Sklenilo se je poslati h Koerberju deputacijo, ki naj mu izroči izjavo češkega kluba glede čeških zahtev in glede pogajanj z Nemci. V deputaciji so bili dr. Pacák, dr. Stránský in Brzorad. Čehi so bili pri Koerberju celo uro in so nato iznova konferirali z Rezkom. Uspeh deputacije pri Koerberju ni bil ugoden, kajti, ko so se sešli Čehi iznova, je predlagal posl. dr. Fořt najodločnejšo obstrukcijo, ki naj prepreči načrte vlade in onemogoči nadaljnje delovanje drž. zbora. Minister Rezek je ta predlog pobijal, kar je dalo Fořtu povod, da je predlagal, naj parlamentarna komisija češkega kluba z Rezkom sploh več ne obuje. Fořt je s svojim predlogom propadel, kajti glasovalo je z njim le prav pičlo število poslancev. Zvečer so se sešli Čehi zopet, da so sklenili, kako stališče bodo zavzeli na sestanku načelnikov vseh parlamentarnih strank. Ta sestanek se je vršil včeraj popoldan ter je menda odločilen za usodo kabineta ali parlamenta.

Nova konferenca proti anarhistom.

Iz Peterburga poročajo, da hočeta Rusija in Nemčija sklicati v kratkem drugo mednarodno konferenco protianarhistom. Glede povabila se vrše še pogajanja med nemškim in ruskim kabinetom. Konferenca se bo vršila ali v Berlinu ali v Peterburgu. Ideja za to konferenco se je rodila baje v Gdanskem, ko sta se sešla nemški cesar in ruski car ter sta stala še pod vtiskom umora predsednika Mac Kinleya.

Vojna v Južni Afriki.

Angleški polki se vračajo v domovino, ker so utrjeni in nerabni. »Pall Mall Gazette« poroča, da se zamenjajo še pred koncem leta skoraj vsi vojaki v Južni Afriki z vojaki in prostovoljci, ki so ostali v domovini. Mesto regularnih čet zavzame 12 miličnih bataljonov aktivno vojno službo. To dokazuje, da Angleži še ne upajo na konec vojne. General Dewet, o katerem se je pisalo,

da je umrl vsled težke rane, je začel zopet resno nastopati, saj je docela zdrav in je svojo četo organiziral iznova ter jo izdatno pomnožil s Holanci. Kitchener je poslal te dni zopet čudno brzovajko, ki vzbuja celo na Angleškem bojazen, da so bili Angleži zopet tepeni. Kitchener poroča namreč, da so Buri pod vodstvom Buysa napadli ob Vaalu blizu Killiersdorpa patroljo 100 pionirjev. Izgube Angležev še niso znane. Ali gotovo se jim je godilo slabo, ker jim je morala cela kolona Rimingtona na pomoč. Angleži so ujeli poveljnika Buysa. 17. t. m. se je vršil tudi pri Roodeportu boj, v katerem so izgubili Angleži 11 mož. Zveza nemških veterancev, ki šteje 60.000 mož, je poslala Chamberlainu osorno pismo, v katerem zavrača Chamberlainovo primerjanja vojevanja v Juž. Afriki in na Francoskem leta 1871 kot laž in hudo obrekovanje. Tudi 680 evangelskih župnikov iz Nemčije je poslalo Chamberlainu ostro pismo radi načina vojevanja v Juž. Afriki. Chamberlain dobiva torej kaj neprijetna pisma!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. novembra.

— **Posvetovanje klubovih načelnikov.** Na željo ministrskega predsednika sešli so se včeraj popoldne načelniki vseh klubov na posvetovanje, kako bi se dal proračun pravočasno spraviti pod streho. V ta namen se zahteva, naj se umaknejo nujni predlogi. Pri tem posvetovanju je dr. Šusteršič izjavil, da se morda dobi modus, vsled katerega bi bilo nepotrebno razpravljati v zbornici o nujnem predlogu zastran univerze v Ljubljani. Dr. Ploj se je izrekel za to, da se odpove nujnost tega predloga, ako se predlog takoj odkaže naučnemu odseku, na kar je prezident grof Vetter izjavil, da se morajo poprej vprašati vse stranke, če so zadovoljne z dr. Plojevim nasvetom. Ministrski predsednik se glede tega dr. Plojevega predloga ni izrekel.

— **Ljubljansko meščanstvo** pripravlja za prihodnjo nedeljo, 1. dne meseca decembra velikanski shod, na katerem hoče manifestirati za ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani. Gotovo bo ta shod velikanskega pomena — toda seveda morajo vsi Slovenci storiti svojo dolžnost ter se prav gotovo udeležiti tega shoda, kajti le ogromna množica bo imponirala vladi. Apelujemo torej na narodno zavest ljubljanskih Slovencev, da se vsi brez razločka stanu in političnega naziranja udeležijo tega shoda. Roko v roko nastopimo ter glasno zahtevajmo to, kar nam gre: slovensko univerzo v Ljubljani. Opozarjamo že danes na to shod.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so poslale peticije potom ljubljanskega magistrata tudi tele kranjske občine: Božakovo pri Metliki, Črešnjavec in Dolenja Podgora pri Črnomlju, Domžale, Goče, Ježica, Št. Jurij, pri Kranju, Klanec, Postojina, Sodražica, Zgorenji Tuhinj; štajerske: Činžad, Gorjane, Kumen pri Mariboru, Tinsko, Zágorje pri Kozjem; primorska: Livek pri Kobaridu.

— **Kamniško starešinstvo** je v seji z dne 18. t. m. soglasno in navdušeno sklenilo odposlati peticijo za jugoslovansko univerzo v Ljubljani. Gospod župan je to delo še isti dan izvršil in je odposlal mestnemu magistratu v Ljubljani.

— **Občinski odbor na Bledu** odposlal je včeraj peticijo za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani direktno na ministarstvo za uk in bogočastje.

— **Občinski odbor mesta Idrije** je imel v torek, 19. t. m., izvanredno sejo. Na dnevnem redu je bilo vseučiliško vprašanje. V vznesenih besedah je županov namestnik, g. J. Šepetavec, govoril o potrebi domačega vseučilišča v Ljubljani. Ko je prebral še temeljito sestavljeno resolucijo, v kateri se pozivlje vlada, da ustreže našim upravičenim željam, in koja resolucija se bo odposlala naučnemu ministarstvu, je dal na glasovanje svoj predlog glede ljubljanskega vseučilišča, katerega je občinski odbor sprejel soglasno ob navdušenem pritrdjevanju natlačeno polne galerije. Opazili smo na galeriji tudi lep venec narodnih dam, ki so navdušeno nazdravljale novemu vseučilišču, ki naj se ustanovi v beli Ljubljani.

— Potem je bil še razgovor o velikanski škodi, katero je povzročila zadnja povodenj dne 16. t. m. Sklenilo se je, obrniti se s prošnjo do posl. dra. Ferjančiča, ki naj v tem oziru izposluje potrebno pomoč od visoke vlade v državnem zboru. V odsek za razdelitev odškodnine, ki se je nakazala za škodo od povodnji meseca avgusta, so bili na predlog odbornika gosp. J. Kogovška voljeni ti le odborniki: župan Lapajne in svetovalec A. Novak in Mohorič. Ko se je razgovarjalo o zadnji povodnji, se je čul iz galerije prav umešten klic: Arko naj nam pomaga, saj je on poslanec našega mesta, Arko naj odpravi grablje. Toda ne vemo, če bo ž njim kaj, na Dunaj že ne bo šel — frk zaradi zadnje povodnji, do zasedanja deželnega zbora je pa še daleč, in če bi tudi bilo danes, ne vemo, če bo kaj naredil za Idrijo veleč. g. Arko brez pomoči — istih liberalcev, katerim so Idrijčani v svoji brezmiselnosti in nevaležnosti pokazali hrbet ob zadnji deželnozborski volitvi.

— Za univerzo v Ljubljani.

Včeraj so poslali graški slovenski akademiki na adresu g. ministrskega predsednika in g. naučnega ministra sledečo brzovajko: »V odločilnem trenutku obračuna se slovensko dijaštvo na visoko vlado, naj pred storjeno odločitvijo še enkrat resno uvaža vzroke glede ustanovitve slovenske univerze, in naj nemudoma da slediti svojim sklepom tudi dejanja. Da bi visoka vlada mogla dvomiti o upravičenosti naše zahteve, zdi se slovenski mladini tem manj verjetno, ker so avstrijske vlade že pred več nego 50. leti taisto ne le naravnost priznale, ampak že v tistem času nastavile javne profesorje za predavanja v slovenskem jeziku, za slovenske akademike na teološki, juridični in filozofski fakulteti graške univerze. Ker dandanes razun Slovencev v Avstriji ni naroda, ki bi ne imel vseučiliških predavanj v svojem materinem jeziku, in ker je baš sedanja vlada pred kratkim Lahom omogočenje študij v njihovem materinem jeziku tako odločno zagotovila, zato bi morala slovenska akademiška mladež, ki je vedno s patriotsko požrtvovalnostjo povspeševala blagor Avstrije, smatrati vsako nadaljnje zavlačevanje njihove iz narodnih in socialnih vzrokov dovolj utemeljene zahteve kot premišljeno in nezasluženo žalitev. Te dni izjavili so ne le rektorji več visokih šol in slovansko dijaštvo obeh državnih polovic, ampak tudi več sto korporacij in prebivalstvo pol Avstrije jednoglasno, naj vendar visoka vlada popravi krivico, katero Slovenci trpe že več kot pol stoletja, in naj končno pomiri slovensko dijaštvo z ustanovitvijo univerze na domačih tleh. Slovensko dijaštvo, ki se na priznano dostojen in takten način bori za svoje dobro pravo, pričakuje v tem trenutku nestrpno nedvomne končne rešitve svoje tako dolgo nerešene zadeve. Visoka vlada naj ne oropa slovenske akademične mladine vere v njeno nevtralnost in pravičnost proti vsem. Vedno patriotsko slovensko dijaštvo je trdnega prepričanja, da ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani ne pomenja samo čina pravičnosti proti našemu narodu, ampak v jednaki meri tudi podkrepitev vesoljne avstrijske države. — Slovenski akademiki graški.« — Kakor vsa znamenja kažejo, prošnja ideja slovenske univerze vse sloje našega naroda. Bodočnost bode pa pokazala, ali je naš narod še toli žilav, da bode izbojeval ta pomenljivi boj do konca. Ideje so silnejše nego deželne meje in silnejše nego najmočnejša vlada, da, silnejše nego stoletja stari zakoni. Ako naš narod kljub vsem zaprekam ostane zvest do konca veliki in vzvišeni ideji svojega narodnega vseučilišča, ni je moči, ne vlade ne zakona, ki bi mogel preprečiti izpolnitev te nujne življenjske potrebe našega naroda. Kar se slovenskega dijaštva tiče, prepričano je bolj nego kdaj doslej o nečuteni krivici, katera se mu godi, ker po več nego petdesetletnem boju, še vedno nima najvišjega izobraževališča v svojem materinem jeziku na domači zemlji. Opravičeni srd, ki ga ob ti krivici navdaja, ne bode ponehal in ne bode miru med slovenskim dijaštvom, dokler vlada ne le njegovo pravico prizna, ampak ji tudi dejstveno zadošči. Zlasti zdaj, ko izraža ves

slovenski narod svoje soglasje s slovensko akademično mladino, zdaj je vse slovensko dijaštvo ene misli, da boju ne sme biti konca pred dobljeno zmago. Prepričani smo, da v rešitvi vseučiliškega vprašanja tiči tudi končna odločitev za priznanje našega naroda kot življenja zmožnega individua. Zato pa v začetni borbi za univerzo ni pomisleka in ni odnehanja. Vlada ali priznaj z dejanjem, da hoče našo bodočnost v ti državi, ali pa odločno izdaj svoje vsenemško srce. Jasnost v tem vprašanju je podlaga za naše bodoče postopanje.

— **Komers „Slovenije“ na Dunaju.** Na čast deputaciji ljubljanskega občinskega odbora, ki je poslana, da interverira na merodajnih mestih glede vseučilišča v Ljubljani, priredi akad. društvo »Slovenija« na Dunaju danes slavnostni komers.

— **Za vseučiliško akcijo** poslala so polovico »Sloveniji« na Dunaj in drugo polovico »Triglavu« v Gradec omizja v »Narodni kavarni« v Ljubljani 14 K, »pri Robavsu« v Šmartnem pri Litiji 35 K in »pri Roži« v Ljubljani 73 K. Rodoljubna omizja, ki so priskočila našim vrlim visokošolcem v pomoč, našla naj bi v veselih družbah mnogo posnemovalcev!

— **Drž. poslanec Plantan** uležil je v seji dne 22. novembra petico delovodij c. kr. obrtnostrokovnih šol v Ljubljani in v Kočevju za ureditev in zboljšanje njihovih službenih razmer. — Kakor znano, so te razmere faktično tako slabe, da je nujna potreba, da se pravično uredi in na korist imenovanim delovodjem spremene, in da se isti stalno nastavi s pravico do pokojnine.

— **Deželnozborske volitve na Goriškem.** »Slovenec« je iz goriškega »Prismojenca« posnel vest, da je v tolminskem okraju klerikalcem zmaga že zagotovljena. S tem hočejo klerikalci delati svojim somišljenikom v goriški okolici pogum, kajti da bi v tolminskem okraju bila voljena dr. Gregorčič in Klavžar, na to še misliti ni. Kakor na Krasu, tako je tudi v tolminskem okraju zmaga narodnjakov zagotovljena. Dr. Gregorčič je že sam obupal, da bi v tolminskem okraju prodrli in se je tako tudi sam izrazil, a da bi njegovega kompanjona Klavžarja hotel kdo voliti, je že celo izključeno.

— **Draga zabava.** Doslej smo vedno mislili, da misijoni nimajo drugega namena, kakor razvneti in razpihovati v ljudstvu verski fanatizem, ali sedaj vidimo, da imajo razen tega tudi še drug namen, izprešati iz ljudstva veliko denarja. Dokaz za to smo dobili iz Srednje vasi v Bohinju. Zadnjič smo priobčili klavirno opravičevanje kaplana Oblaka glede škandaloznega načina, kakor se je postal hranilničnih knjižic slabomne Mine Odar. Zajedno s tem opravičevanjem pa smo dobili tudi »izjavo« srednjevaškega župnika g. Mat. Zarnika. V tej izjavi piše g. Zarnik: »Mala svota, ki se je med farani nabrala, ni znašala niti petine vseh stroškov, ki so bili za naš misijon l. 1899. Ti prostovoljni darovi faranov in svota 600 kron, katere je darovala Mina Odar izpod Studova, so se vporabili do zadnjega vinarja, pa je še zmanjkovalo. Zakaj upoštevati se mora, da je bilo treba plačati hrano, postrežbo, dolgo vožnjo misijonarjev, spovednikov, novi misijonski križ in vse, kar se potrebuje pri taki priložnosti.« — Ta je lepa! Za misijon se je nabralo vsaj 400 K med farani, 600 K je dal Oblak iz denarja Mine Odar — in še niso bili pokriti stroški za nekaj menihov, ki so obljubili večno siromaštvo. Tak misijoneček velja tudi čez tisoč kron! To je ogromna svota in v nobeni primeri z delom, ki ga opravljajo »misijonarji«. Ako se uvažuje, da ima ljudstvo že itak strahovite stroške za cerkev, se mora reči, da je naravnost brezvestno, pošiljati nad to revno ljudstvo še najnepotrebnejše ljudi na svetu, te misijonarje. Posvečevali bomo odslej tem »misijonarjem« večjo pozornost in prosimo somišljenike, naj pazijo in nam naznanjajo, za koliko denarja se s temi misijoni ljudstvo odere.

— **Mrtva roka.** Graščevo Zaloško pri Novem mestu z veliko opekarno kupili so — kakor se po Novem mestu govori — od grofice Thurn-Valsassina — očetje trapisti za 160.000 kron. Le tako

naprej in kmalo bo vse naše veleposestvo v — mrtvi roki. S tem pa tudi deset veleposestniških deželnozborskih in dva državnozborska mandata.

— **Ponemčenje Sp. Štajarja.** Poroča se, da hoče Körber sprejeti »lex Stallner«, ki se tiče volitev v okrajne zastope, in jo predložiti cesarju v potrjenje; ako se to zgodi, bo to skrajno hud udarec za naše slovensko prebivalstvo. Na ta način bi zmagali nemški veleposestniki iz trgov in mest ter pregnali kmete iz okrajnih zastopov, in tako bi prišli kmetje pod komando meščanov in graščakov. Iz okrajnih zastopov pa se volijo okrajni šolski sveti, ki nastavljajo učitelje, na ta način bi prišli v naše kraje nemškutarski učitelji, in ponemčenju bi bila odprta vrata na stečaj. Prav tako bi prišle okrajne hranilnice v nemške roke. Vsekakor je skrajna malomarnost, da naši poslanci doslej še niso prav nič nastopili zoper potrjenje omenjenega zakona.

— **Koncert „Glasb. Matice“.** Opozarjamo še enkrat na preimenitni jutrnji koncert, pri katerem se bo ob 5. uri popoldne v »Narodnem domu« drugič izvajala Beethovnova »Missa solennis«. Vstopnice za jutrišnji koncert se dobivajo jutri od 9. do 11. ure v trgovini g. Lozarja in od 4. ure dalje pri blagajnici v »Narodnem domu«. Unanje rodoljube opozarjamo še enkrat na ta koncert, h kateremu je dobiti še dovolj sedežev. Ker je za svoj jutrišnji koncert »Glasbena Matica« dala natisniti kratek posnetek vsebine tega velikanskega glasbenega dela, kakor smo že omenili, opozarjamo vse obiskovalce koncerta na to delce, ki jim bode dobro navodilo za lažje razumevanje maše. Včerajšnja ponavljalna skušnja nas je preverila, da se bode delo izvrševalo še dovršeneje nego pri prvem tako sijajno uspelem koncertu. Naj torej nikdo ne zamudi tega redkega glasbenega užitka, kakor ga v Ljubljani še ni bilo.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes je repriza Flotowe opere »Alessandro Stradella«, ki je stalno na repertoarju »Nar. divadla« v Pragi, dvorne opere na Dunaju in opere v Gradcu. V torek gostuje gospa Irma Polakova v Schönthan-Kadelburgovi šaloigri »Pri belem konjičku«. Da ne bo zunanje občinstvo glede vstopnic imelo težav, naj si zagotovi svoje prostore z dopisnico na trafiko g. Šešarkove.

— **„Rokovnjači“ in „Deseti brat“.** Celjska čitalnica vprizori v kratkem te dve izvorni narodni igri, v katerih bo gostoval g. rež. A. Verovšek. Tudi kranjska čitalnica uprizori tokom zime obe igri po vzgledu Idrije, Trsta, Črnomlja in Doba.

— **Javno predavanje.** Opozarja se na jutrišnje predavanje gosp. c. kr. prof. Ivana Vrhovca v mestni dekleški šoli na sv. Jakoba trgu »o spominih na ljubljanska pokopališča in o prvi napravi pokopališča pri sv. Krištofu«.

— **Splošno slovensko žensko društvo** ima svoj drugi sestanek ob čaju dne 1. decembra t. l. Drugo predavanje (javno) bo dne 8. decembra v »Mestnem domu«. Članice se pozivljajo, da se snidejo 1. decembra polnoštevno!

— **Veselica združenih podružnic sv. Cirila in Metoda.** Dne 5. ali 6. prosinca prirede šenklaška, frančiškanska in šentjakobska-trnovska podružnica sv. Cirila in Metoda veliko veselico, na kar opozarjamo druga narodna društva.

— **Gerdešičev jubilej.** Iz Novoga mesta se nam piše: 40 let preživel v strogem delu justičnega uradnika na Slovenskem in to slavlje praznovati kot predsednik okrožnega sodišča z 12 okrajnimi sodišči, to je nekaj, kar zasluži, da to dnevna zgodovina, da to žurnalistika zaznamuje. O takem življenju se piše: »Des Dienstes ewig gleichgestellte Uhr.« G. Gerdešič je sin Belokrajine. Kakor je pri banketu 20. t. m. gimnazijski ravnatelj in šolski svetnik J. Detela povdarjal, imajo sinovi Belokrajine neke posebnosti, ki jih lepo odlikujejo: ozbiljenost, zvestoba, odkritosrčnost, združeno z veliko prevdarjenostjo. Sami se gotovo napravijo in kamor se jih postavi, opravljajo svoje delo s sigurnim nastopanjem. — Zgodovina Belokranjcev je zanimiva. Nemški viteški red je Belokranjce s silo v 13 stoletju pripravi h katolicizmu in njih žulje sta po-

tem bratovsko delila, ali tudi ne, patriarh iz Ogleja in nemški viteški red. Nekaj časa bili so Belokranjci tudi tlakarji celjskih grofov. Na teh tleh je bilo glavno pozorišče turških bojev 16. stoletja ter tudi luteranske reformacije. Ta stran slov. zgodovine je najjasnejša; druge so temne. Fizično in duševno se je v tej slov. zgodovini odlikoval ta od vsega drugega sveta skrita, osamljena Belokrajina. Metlika, Črnomelj sta mesti, ki nam v tem stoletju kažeta junaško moštvo in ženstvo. Potem utoneva vsa slov. zgodovina in Belokrajina je pozabljena, tiha, velika ravan, obrobljena od Gorjancev in istrskih gora. Za sé živijo ti ljudje. Krasno gostoljubje, morda najlepše na Slovenskem goje Belokranjci in ustvarjajo jezik, ki nima nobene tujke, in s svojo tlakarsko gospodo žive tako, da imajo vsi dosti življenja v svetu, ki ima naravno južnih krajev. Za 14 dni je v Belokrajini vegetacija pred svetom onostran Gorjancev naprej. Vino je glavni pridelek. Veselo ljudstvo. Koliko vina je prodala Belokrajina Gorenjski? Močna vina imajo in janjca znajo v veseli družbi peči! — Trta pa je pojemala in ta krepki slov. človek vzel je že zgodaj potno palico v roke. Delj časa krošnjari po tujem svetu in ko se Amerka odpre, je Belokranjec prvi slov. izseljenec. Pogumna narava, narava, ki na svojo moč zaupa. Že okoli 1840. leta ga najdemo v Ameriki. Telesno in duševno čvrst človek si v novi domovini kmalu najde prostor delovanju. Doma ni prav varčljiv, na tujem pa. Pošte Belokrajine štejejo velike številke denarja, koje je Belokranjec poslal domu. Država se ni brigala za to važno ljudstvo; pomagalo si je samo. Danes so Belokranjci v Ameriki merodajni Slovenci, in marsikaj Belokranjec je Američan, je bogat in srečen v tej tujini. Danes bi bila Belokrajina izgubljena puščoba, ako bi je pridna dlan nje izseljencev ne držala kviško. — Morebiti se zopet v njej obnovijo lepi nekdanji časi. Zdaj je žalostno v tem krasnem slov. kraju. — V tem ljudstvu in v tej naravi je zrastel slavljenec g. Josip Gerdešič. Belokranjec je še danes, tak, kakor izraste iz belokranjske kmetije. Kaj je človeku te zgodovine, tega ozemlja, 40 let službovanja v službi avst. justice, nota bene, ako je kmetije sin in slovenske! — Vse, kar mu je dobrega prišlo, zaslužil, pridela si je mož sam, podarilo se mu ni ne malce ne. Lahko je umeti, da se je 40letnica službovanja g. Gerdešiča praznovala lepo, da, kakor le mogoče intimno. Soudništvo pod vodstvom ožjega mu rojaka, svetnika g. Golije, postavilo je vse na krov, Novomeščani so bili pri bakljadi, pevski in godbeni ovaciji vsi pred njegovim stanovanjem zbrani in na dan 20. nov. došli so pozdravi iz vse Kranjske, iz Belokrajine pa najsrčnejši. To je bilo res dolenjsko famijarno slavlje! Seveda je bila mladina prva. Iz gladkih, mladih grl je slavljenca zadonela prekrasna lpavečava: »Bodi zdrava domovina« in pri banketu mu je mlad mož rekel, da mu je slavljenec, ko se je poslovil od svojega očeta, podavši se v svet, tako ljubo, tako gorko roko stisnil, kakor oče njegov. Lepo smo praznovali 40letnico službovanja našega ožjega rojaka. Naj se je to slavlje izteklo v ožjem krogu, — par sto tisoč duš nas je le Dolenjcev, — a čedno, lepo smo se imeli in tako čestili našega ljubljene nam rojaka. — To zavest imamo, da bo slavljenec dosti vredno to ljubo famijarno čustvovanje in da se bo rad oziral kdaj nazaj na dni, ko je videl in čutil, da kri ni voda!

— **Predlog v korist obstoja meščanske godbe.** Dosedanje izkušnje, ki jih je pridobilo vodstvo meščanske godbe v teku jednoletnega obstoja godbe, so dognale toliko, da ne gre dalje vstrajati pri dosedanjem načinu pridobivanja simpatij med meščanstvom. Prvotni način dobivanja denarnih sredstev iz vrst meščanstva potom subskribiranja prostovoljnih doneskov bil je na mestu le ob prvem uvedanju institucije meščanske godbe, v prvih dneh navdušenja za novo stvar, kajti nova stvar zavzema, navdušenje je radodarno. Žal, da je navdušenje povsodi le kratkoživo. Uvidelo je to vodstvo samo in upeljalo je v drugem stadiju svojega razvoja članarino v odmerjeni višini, v višini mesečnih kronskih doneskov, in član tak, ki se zaveže prispevati po 1 krono na mesec, dobi celo v

priznanje vstopnico, ki ga opravičuje obiskovati brezplačno članom namenjene koncerte. No, pomagalo ni nič in le par sto članov se je nabralo, meščanska godba pa tarna in toži, da je sramotno za Ljubljano to ubogo število članov in da je število to nezadostno, da bi obstajala ob njem godba. V tem more se vodstvu res le pritrčiti, kajti s svinčnikom v roki pridemo do prepričanja, da je moči meščanske godbe vzdržati le ob izdatni subvenciji mesta Ljubljane in ob izdatni podpori meščanov, kajti zaslužki, ki jih more izkazati godba, so kaj minimalni. Da bi bila subvencija mesta Ljubljane premala, ne moremo in ne smemo trditi in ne hvaležno bi bilo, mestni občini očitati skopost. Nasprotno, občina je storila vse in največ, kar more. Čast ji za to. Vodstvo meščanske godbe, ki nam grozi, da razpusti godbo že meseca decembra, mora torej ukreniti jedino le taka pota, ki omogočijo intenzivnejše zanimanje v meščanstvu samem, v njem, kateremu je namenjena godba. Predno podam vodstvu v tem oziru svoje predloge, hočem podati sliko, kakoršno opazujemo skoraj na vseh koncertih, ki jih prireja meščanska godba, kajti izvajati more na podlagi te slike vsak svoje misli o vzrokih neuspehov, ki tirajo godbo že po prvem letu do obupa. Morda ni pretirano, ako rečem, da vlada na teh koncertih nekaj dolga čas. Prihajajo po malem le gosti, prihajajo le samci, rodovine pa in ž njimi vsako družbo oživljajoča mladina, pred vsem mlado ženstvo ostaja doma. Izostajajo celo stalni gostje restavcije in če pridejo, godrnjajo, da jim je podražen ljubljani njih sedež v privajenem kotičku za — vstopnino. Ah, da, ta vstopnina je vsega vzrok in ker je vstopnino plačati, hira vse podjetje, kajti facit je, da odhaja godba domov, ne da bi bila kaj izdatnega priigrala društveni blagajni. Sedaj pridem s svojim predlogom. Vredite, kakor je to tudi drugod običajno, blokove vstopnice, blokove vstopnice, ki jih dobi na razpolago vsak član. Recimo, da dobi vsak, ki plača 12 kron na leto, blok 60 vstopnic, oni ki plačuje le mesečno po 1 krono, vsak mesec, blok 5 vstopnic. Pri vsakem obisku koncerta odda član za vsako h koncertu pripeljano osebo po 1 vstopnico. Preobrat mora nastati ob takem načinu nabiranja članov, koncerti bodo odsihdob polni, veseli in živahni, kajti rodovine bodo prihajale k njim, mladina in ženski svet. In če se je doslej skoraj vsak gostilničar bal meščanske godbe, videč, da prihaja le malo ljudi, in da izostanejo morda celo stalni gostje, bode odsihdob vsak gostilničar rad odpiral svoje prostore meščanski godbi. Uspeh tega bo, da naraste število godbo podpirajočih članov tako, da bo omogočeno vzdrževanje godbe, kajti tega ni smeti prezreti, da zahteva vsakdo, kdor plača za godbo, tudi nasprotne usluge in pa da bo plačal vsakdo rad prispevek, vedoč, da čaka njega in njegovo rodovino mnogo veselja. Kdor je že sedaj plačal mesečne prispevke, ni imel od tega drugo, nego zavest, da podpira, in pa vstopnico, ki pa je opravičevala le njega samega k brezplačnemu obiskovanju nalašč članom prirejenih koncertov. Teh koncertov pa je bilo bore malo, ko je vsak koncert večinoma zgolj ob vstopnini pristopen. Kdor zahteva, da se mu plača, mora tudi sam kaj namestka dati, kajti teh, ki dajajo le za golo zahvalo, je povsodi in vsikdar le malo. To kar zahteva prestopajoči predlog v korist članov, more pa podati meščanska godba, ne da bi kaj sama vtrpela, kajti godbi je pač vse jedno in ostanejo njeni stroški isti, ako igra v slabo obiskanem restavrantu 20 ali pa v polni dvorani 200 obiskovalcem. Iz udobnostij ki jih poda godba svojim članom po predstojem predlogu, more godba pričakovati le sama največjih koristi, ko je nedvomno, da poskoči po uresničenju tega predloga število členov na ono višino, ki zagotovi godbi njen obstoj. Po uveljavljanju tu predlaganega načina blokovi vstopnic bo seveda moči tudi še vstopnino pobrati od onih, ki niso člani, ki nimajo blokovi vstopnic. In takih plačujočih obiskovalcev bo menda potem še več, nego jih je bilo dosle, kajti radi bodo pohajali gostje koncerte, pri katerih ne bo več vladal dolgi čas, pri katerih bode največ rajalo veselje ob mnogoštevilni udeležbi. Zgube torej

v tem oziru ne bo, marveč zopet le pridobitev. Opomnim naj še to, da bo moči ustanoviti za izredne koncerte, za katere se določi morda višja vstopnina, da treba odšteti mesto jedne blokove vstopnice, po dve, ali po tri osebe, kajti tudi to je običajno v drugih mestih, ali pa se proglasi, da so to pot blokove vstopnice neveljavne, to pred vsem takrat, ako je godba naročena od kakega društva. Naj bi se predlog, obrazložen v teh vrstah, dobro uvažil in naj bi došel predlog do sprejetja. Upati je, da se doseže na njega temelju tako podkrepitve meščanske godbe, da postane naša godba res to, kar bi morala biti, socialen faktor, sredstvo ki bi družilo ob godbi vesoljne kroge meščanstva.

— **Pregledovanje škode.** Štajarski cesarski namestnik Clary je v ponedeljek obiskal Savinjsko dolino in si je ogledal po povodnji opustošene kraje. Mudil se je tudi v Celju, kjer so mu pokazali več fotografij, na katerih so se videli razni deli poplavljenih krajev.

— **Občinske volitve v Gradcu.** Včeraj se je vršila ožja volitev v III. razredu mej socialnimi demokrati in nemškimi nacionalci. Izvoljeni so bili trije kandidati socialnih demokratov in dva kandidata nemških nacionalcev. Z ozirom na velikanska prizadevanja nemških nacionalcev in na pisanje njihovih listov je ta izid volitve zanje prav za prav občuten poraz.

— **Štrajk učiteljskihnikov v Kopru.** Ko smo prvič čitali vest, da so učiteljski v Kopru uprizorili štrajk in da nočejo hoditi k slovenskim uram, dokler bo poučeval prof. Drag. Pribil, nismo hoteli tega verjeti. Sedaj pa se kaže, da je v resnici uprizoril pravi pravcati štrajk. Učiteljski očitajo prof. Pribilu, da je z njimi žaljivo postopal in so vsled tega sklenili, da ne bodo hodili k njegovim uram. Začeli so tretje in četrtoletniki, njim so se potem pridružili prvo- in drugoletniki. Samo štirje dijaki se štrajku niso pridružili. Ker nam je o stvari znano samo to, kar poročajo listi, ne maramo o tej zadevi izrekat sodbe, zdi se nam pa, da utegne roditi slab sad za dijaštvo.

— **Naše pošte.** Z dežele nam prihajajo pritožbe, da naročniki »Rodoljuba«, list ne prejemajo redno ali pa celo ne. Ker smo v mnogih slučajih konstatirali, da upravnistvo list redno odpošilja, mora biti hiba pri posameznih poštah, osobito ker smo svoj čas osvetlili drašičen slučaj, kako je postopala poštarica v Novivasi pri Rakeku. Vse one naročnike, ki so plačali »Rodoljuba«, pa ga ne dobe, prosimo, da nam nemudoma naznani svoje ime in kdaj so poslali naročnino, da nam bode mogoče dognati, kje je krivda. Pred saboj imamo zopet nov slučaj pošte iz ljubljanske okolice. Nas ni nikakor volja prenašati razne manipulacije z »Rodoljubom« nekaterih pošt, in bodemo odslej vsako nekorektnost, koju zasledimo, naznanili c. kr. ravnateljstvu v Trst.

— **Viška in glinška požarna bramba** priredi 6. januarja 1902 (Sv. treh kraljev dan) v salonu g. Trauna na Glincah predpustno veselico z loterijo, šaljivo pošto in plesom. Čisti dohodek namenjen je za poplačilo društvenega dolga.

— **Pevskega društva „Ljubljane“ plesni odsek** javlja tem potom svojim p. n. cenjenim damam in gospodom plesne šole, da se prihodnja plesna vaja v nedeljo, dne 24. t. m. vsled toli številnega obiska plesalcev in plesalk, postali restavracijski prostori »Narodnega doma« pretesni, vrši v areni »Narodnega doma«. Arena, koja je letos napram eventualnemu nastalemu mrazu popolnoma rekonstruirana, bode sigurno ugajala tako za plesno šolo, kakor tudi za v manjšem smislu prirejene zabave, dokaz temu, da se v istej vrše celo orkestralne skušnje »Dramatičnega društva«.

— **Posredovanje dela in služeb po mestni posredovalnici v mesecu oktobru.** V primeri s posredovanjem v prejšnjem mesecu je ostalo število oglašencev pri delojemalcih skorej jednako. Deloponudeb je bilo znatno manj. Uzrok temu je, da prihajajo sedaj pri prihodnosti zime dela iskajoči delavci kar trumoma z dežele v mesto in se sami ponujajo po hišah v delo in v službe. Ravno vsled tega je bilo tudi nekoliko manj

služeb oddanih. V primeri z lanskim letom v tem mesecu je bilo v letošnjem splošno nekoliko manj prometa, le hišnih poslov je bilo v pretečenem mesecu znatno več, kakor lansko leto. Kakor običajno, je bilo tudi v tem mesecu največ opravila s hišnimi posli in v drugi vrsti z gostilniškimi uslužbenci. V ostalem se oglašajo delojemalci največ za trgovino, ženske za prodajalke, moški pa za trgovske služe. Iz obrtnih strok je bilo delo ponudeno za sodarje, čevljarje in šivilje. Posredovanje vajencev tudi v tem mesecu ni bilo uspešno. Služeb išče vedno mnogo pisarjev in sploh drugih pisarniških uslužbenecv in trgovskih pomočnikov. Posredovanje otežuje okolnost, da se vrši proti plačilu. Kakor vsak mesec, je tudi v tem mesecu prišlo več delojemalcev v posredovalnico, kateri niso bili v stanu predpisane pristojbine plačati in so se morali zavrniti. Kar se tiče posredovanja stanovanj, je bilo zopet mnogo vprašanj za istimi, a le malo ponudeb, ker splošno primanjkuje stanovanj.

— **Tatvine.** Mariji Kadujnc, perici v Gradišči št. 3, je dne 22. t. m. zvečer ukradel neznan tat iz mostovža v I. nadstropja dve ženski srajci s čipkami, zaznamovani s črkama M. K. in 7 možkih srajc zaznamovanih s črkama A. K. — Posestnici Frančiški Hribnik na sv. Martina cesti št. 7 je v noči od 21. na 22. t. m. ukradel nekdo z dvorišča perilo, ki je bilo tamkaj razobešeno.

— **Tat v cerkvi.** Dne 20. t. m. popoldne je prišel neznan tat v cerkev pri sv. Krištofu in ulomil v pušico, kjer pa je dobil le 20 vinarjev.

— **Ogenj.** Včeraj zvečer so se na južnem kolodvoru v neki pečni cevi užgale saje. Ogenj se je takoj pogasil. Na lice mesta je prišla tudi požarna straža.

— **Električni voz** je včeraj zvečer zadel na Dolenjski cesti v zapornico dolenjske železnice in jo zlomil. Vsled megle ni videl voznik, da je zapornica zaprta.

— **Pogreša se** od 13. t. m. hlapec Gregor Jelovčan, 26 let star, ki je nazadnje služil na Emonski cesti št. 10.

— **H kinematografu** v Lattermanovem drevoredu prihaja veliko ljudi, da si ogledajo to posebnost. Je pa tudi vredno pogleda; tu se prepričamo, kako daleč sta že napredovali v novem času fotografska umetnost in elektriciteta. Program je bogat ter se vedno izpreminja. Od danes do pondeljka zopet nov program, med drugim tudi slike cesar Fran Josip v Pragi, v deželi vil, 300 čevljev dolg basenski film poln izprememb. Kinematograf je res pogleda vreden in za vsakega zanimiv.

— **Fotografične slike** v večjih formatih posameznih oseb, kakor tudi v skupinah, je razstavil tukajšnji fotograf L. Krema v Prešernovih ulicah. Solidarno delo priča vrlo nadarjenost svojega mojstra.

— **Analfabeti.** Iz predavanja gosp. dr. Velimira Deželića »O javnih predavanjih, a posebej o težajih za analfabete« o priliki slavlja štiristoletnice hrvatske književnosti v Zagrebu povzemamo sledeče podatke: Še l. 1880 je znašalo število analfabetov na Hrvatskem in v Slavoniji 70%, v Dalmaciji pa celó 80%. Od tedaj se je to število znatno zmanjšalo, a vendar je Hrvatska še vedno v vrsti narodov, ki imajo največ analfabetov. L. 1895. je bilo v Hrvatski in Slavoniji 41% analfabetov. Število analfabetov na Finskem je znašalo v istem času le 19%, v Saski 02, Porenski 03, v Bavarski in Švedski 04, v Angliji 9, Pruski 06, v Franciji 96 in v Avstriji 236%. Italija, Španska, Srbija, Rumunska, Bolgarska in po nekaterih delih tudi Rusija pa štejejo povprečno še več analfabetov kot jih imajo Hrvatska, Slavonija in Dalmacija. Sicer storé v kulturne svrhe posamezne dežele in države jako veliko, ustanavljajo se povsod nove šole; poleg tega pa delujejo tudi zasebniki in društva mnogo za ljudsko prosveto. Tako so ustanovile na Angleškem aristokratke in druge odlične dame društva, ki imajo nalogo, širiti znanje mej narodom zlasti po vaseh. V teh društvih so tudi profesorji, duhovniki, zdravniki, pisatelji i. t. d., ki imajo čestokrat javna predavanja. Da se poveča število slušateljev, hodijo gospe od hiše do hiše in nagovar-

jajo ljudstvo, naj se udeleže klubovih predavanj. Poleg predavanj pa so v teh klubih tudi zabave, na katerih se poje, deklamuje, čita ter celó predstavlja Shakespearove drame. Na Francoskem pa imajo v novejšem času več takozvanih narodnih vseučilišč, kjer predavajo vsak večer sloviti akademiki, profesorji i. dr. Ob nedeljah in praznikih pa igrajo in pojo tu prvi francoski igralci in pevci. Na teh narodnih vseučiliščih so tečaji za razne jezike, glasbo, knjigovodstvo, lepopisje i. t. d. Društvo »Société Franklin«, ki obstoja od l. 1862, pa ustanavlja po vsej Franciji ljudske knjižnice. Že l. 1876. je imelo to društvo 30.000 članov in je ustanovilo 74.000 ljudskih knjižnic. Tudi v Nemčiji je več enakih društev. V Avstriji, zlasti na Dunaju in njega predmestjih so ob nedeljah redna javna čitanja in predavanja. Na isti način delujejo tudi Rusi za prosveto svojega naroda. Mej najprostejšim narodom se čitajo dela Puškina, Lermontova i. t. d. ter se ta dela tudi razlagajo. Lev Tolstoj je imel na Jasni Poljani šolo za analfabete. Ruski pisatelji ne morejo dovolj prehaliti naroda, ki se z veseljem in mnogoštevilno udeležuje predavanj, dasi niso vedno brezplačna.

— **Šole in pivnice na Gališkem.** Nad gališkimi šolskimi razmerami se čudi ves svet. Vzroki tej šolski bedi so različni. Enega je odkril prof. Majerski v seji občinskega sveta v Lvovu. Dejal je, da leto za letom postaja število onih otrok v Lvovu, ki ne pohajajo v šole, večje. V poslednjem šolskem letu je vzraslo to število na 8000. Deloma je temu kriva neskribnost starišev, deloma nedostatek šol in učiteljev, deloma vsled brezskrbnosti šolskih oglednikov, ki ne kaznujejo nemarnih starišev. Zato pa procvitajo žganjarne. V Jareniči pripada na 100 huculskih rodbin 15 žganjarn, izmed katerih je 13 v rokah židov. Te žganjarne so bile poprej odprte vso noč. Šele sedaj so dosegli prebivalci tamkajšnjih poletnih stanovanj, da so se žganjarne zapirale ob 10. uri zvečer. Da bi se pa število žganjarn zmanjšalo, zato se nikdo ne briga.

— **Dimnikar — glasbeni umetnik.** V Szegedinu živi osajen komponist, Ivan Szörgönyi, sirota učitelj. Po smrti očeta ga je vzel dimnikarski mojster iz usmiljenja k sebi. Fantič se je pridno učil, vmes pa se je bavil z goslanjem; ljubezen do godbe, ta je bila edina, ki jo je podedoval po svojem očetu. V 14. letu pa je uglasbil nekaj Petöfyjevih pesmij, in ker so ugajale, izpopolnjeval se je v glasbi pri svojem črnem rokodelstvu dalje. Prav v teh dneh so izšle njegove skladbe v Budimpešti. Rojstno mesto Szegedin mu je zdaj ponudilo službo učitelja godbe na ljudskih šolah, toda S. jo je uljudno odklonil, spominjaje se osode, kakršna je zadela njegovo rodbino po očetovi smrti, ter je pravil, da ga dimničarstvo bolje redi, nego učiteljska služba.

— **Razvoj šol v Srbiji.** L. 1845. je bilo v Srbiji 170 šol s 6000 učenci in 187 učitelji; l. 1875. pred vojsko 534 šol s 23.900 učenci in 667 učitelji; l. 1885. 565 šol s 41.703 učenci in 925 učitelji; l. 1899. pa 1105 šol s 86.000 učenci in 1921 učitelji. Četudi je število srbskih učencev veliko, vendar hodi samo 28% za šolo sposobnih otrok v šolo, dasi je v Srbiji šolski obisk obvezen. V mestih pada 1 učenec na 40, v vasi na 32 prebivalcev. Najslabše se godi deklizam, kajti izmed 86.000 učencev je samo 14.009 učenk.

— **Adreso na angleško žensktvo** so poslale žene iz Bazlja s prošnjo, naj se usmilijo ubogih Burk in njihov otrok.

— **Zgorelo gledališče.** 6. t. m. je zgorelo drugič gledališče »Klondyke« v Hurlayu. V plamenih je zgorelo tudi 10 oseb, med njimi subreta Bone. Gledališče je prvič pogorelo leta 1887. in je takrat zgorelo 11 oseb. Tako poročajo iz Newyorka.

— **Ameriške vojvodinje.** Evropski plemenitaži imajo slavna imena, toda malo ali nič penezev, včasih celo prav znaten minus, ameriški bogataši imajo dovolj cvenka, a njih očetje so bili še pred 50. leti vsakovrstni rokodelci. Ker pa živimo v času kompromisov, pri katerih se sporazumejo čisto najčudnejše stranke, kakor smo to doživeli v zasloveli Idriji, tako se tudi v Ameriki sklepajo slične pogodbe. Ata našteje zetu »okroglec,

zet pa ponudi vse, kar ima, to je — svoje ime. Ameriški milijonar Jay Gould je svojemu zetu, francoskemu plemenitažu Boni de Castellane, moral naštetih precej denarja, da je plačal svoje dolgove in da mu še kaj ostane za življenje. William Vanderbilt je dal svoji hčeri Consueli 15 mil. dolarjev (75 mil. kron), da ji je kupil čast vojvodinje of Marlboroug. Zato pa sme hčerka pri slavnostih angleškega dvora iti koj za princesinjami iz kraljevske krvi. V zadnjem času se je na sličen način pomaknila miss Helen Mortonova do vojvodinje Bosonde Talleyrand-Perigord. Kratko, za denar dobiš vse, — če hočeš, tudi od pustke in nebesa.

— **Šaljiv prizor** se je naključil pri slavnostnem sprevodu v spomin tisočletnega obstanka mesta Briksna. Nekateri trgovci so izpraznili svoje izlagalnice ter iste dali v najem gledalcem. Pred neko hišo, kjer so sedele v izložnici tri dame, katere so imele svojo spomlad že zdavnaj za seboj, se je nabralo veliko ljudstva, katero se je krohotalo na vsa usta. Ker je množica naraščala in smeh tudi, je prišel iz 1. nadstropja posestnik, da se prepriča o vzroku tega nemira. Zdaj pa je šele spoznal, kam jo je zavozil! Ko je namreč izpraznil blago iz izlagalnice, je pozabil odstraniti tudi tablico, na kateri je bilo z debelimi črnimi črkami napisano: »Zaradi pozne sezone za znižane cene«.

— **Koliko se izkopije zlata in srebra.** L. 1899. se je izkopalo zlata v vrednosti 306.584.900 dolarjev, to je za 19.156.243 dolarjev več, nego l. 1898. Srebra so dobili za 167.224.343 finih unc, to je za 1.928.671 unc več, nego l. 1898. Največ zlata se je izkopalo v Avstraliji, Afriki in v Zedinjenih državah. Južna Afrika je prej dajala največ zlata, zdaj je pa zaostala zaradi vojne.

Književnost.

— **„Popotnik“.** Pedagoški in znanstven list ima v št. 11. to-le vsebino: 1. Dr. Josip Tomiňek: Vesele obzre! 2. Dr. J. Bezjak: Kako se naj obravnava berila izkoriščajo v jezikovnem smislu na poseben način. (Konec). 3. Ivan Stukelj: Individualen pouk v ljudski šoli. 4. Ant. Štritof: Še enkrat: »analitično-direktna« metoda. 5. Ivan Šega: Pedagoški utrinki. 6. Književno poročilo. 7. Razgled. Listek. — Pedagoški paberki. — Kronika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 23. novembra. Ob dveh je shod slovenskih akademikov na univerzi, da zavzame stališče nasproti poslancem zaradi njih izjav pri posvetovanju klubovih načelnikov.

Gradec 23. novembra. »Grazer Volksblatt« poroča, da je minister Hartel rekel dr. Luegerju, da pozove rektorja graškega vseučilišča brzojavno na Dunaj. Slovenskega dijaštva polastila se je vznemirjenost radi izjav slovenskih poslancev pri posvetovanju klubovih načelnikov radi univerze.

Trst 23. novembra. Mej Gradiško in Gorico je zaradi razdelitve davkov južne železnice nastal velik konflikt. Obč. odbor gradiščanski je izrekel posl. Lenassiju nezaupnico, in sklenil, da se Gradiška deželnozborna volitve ne udeleži, in da se začne delati na ločitev okraja gradiščanskega od kronovine goriške in na združenje gradiščanskega okraja s Trstom.

Dunaj 23. novembra. Češki krogi so presenečeni, da sta dr. Šusteršič in dr. Ploj pogojema se izrekla za umaknitev predloga glede univerze v Ljubljani. Čehi so hoteli pri ti priliki govoriti o češkem vseučilišču na Moravskem in so mnenja, da kadar je prilika za kako važno manifestacijo, se ta ne sme kar na kratko zamuditi.

Dunaj 23. novembra. Danes popoldne se je sešel ministrski svet na sejo. Parlamentarni položaj je nespremenjen. Vsestransko se priznava, da je po izjavi nemških strank in po konferenci klubovih načelnikov položaj ravno takšen, kakor je bil poprej.

Najfinejši
cvetlični med
iz čebelnjaka Babnikovega v Dravljah,
z jamstvom pristnosti in čistosti, prodaja v ste-
klenicah po 1/4, 1/2 in 1/1 kilo

Edmund Kavčič
trgovina delikates, v Ljubljani, Prešer-
nove ulice. (12-231)

Učenec
se sprejme takoj v trgovino z mešanim
blagom. (2553-2)
Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«

Eckertova žlahtna kupa
(Edelraute) (871-18)
dijetični
naravni likér
iz planinskih zelišč, destilirani,
prijetnega okusa, želodec kre-
pijoč. Na lovu ali pri izletih
vodi prireščen izborni okrepča-
len. Najbolje priporočeno
domače sredstvo.

Ces. kralj. dež. priv.
tovarna za likérje
Alb. Eckert, Gradec.

Koroški
rimski vrelec
najfinejša planinska kislava voda,
izkušena pri vsakem nahodu,
posebno otroškem, ob slabem
prebavljanju, pri boleznih na
mehurju in ledvicah. (573-48)

Zastopstvo za Kranjsko in Primorsko:
Fran Rojnik
Ljubljana, Pred škofijo št. 22.

Lepo predivo
kakor tudi
vse druge deželne pridelke
ter
vsako množino suhih gob
kupi najdražje
Anton Kolenc
trgovec v Celji na Stajerskem.
Kdor ima kaj blaga, naj naznani ceno in
kakovost. (2182-14)

Tovarna pečij
in raznih prstenih izdelkov
Alozij Večaj
v Ljubljani, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki Stradon št. 9

priporoča vsem zidarjem
mojstvom in stavbenikom
svojo veliko zalogo
najmodernejših pre-
šanih ter barvanih
prstenih
pečij
in najtrpežnejših
štedilnih ognjišč

lastnega izdelka, in sicer ru-
javih, zelenih, modrih, sivih,
belih, rumenih i. t. d., po
najnižjih cenah.
Ceniki brezplačno in pošt-
(1260) nine prosto. (24)

Ustanov-
ljeno **Brata Eberl** leta 1842.
Ljubljana, Franciškanska ulica 4,
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv.
48
Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev
na drobno in na debelo.
Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih
barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloga
vsakovrstnih čopišev za pleskarje, si-
karje in zidarje, štedilnega mazila za
hrastove podo, karbolina itd.
Posebno priporočava al. občinstvu najnovejšo,
najboljše in neprecenljivo sredstvo za lisanje
sobilnih tal pod imenom „Rapidol“.
Priporočava se tudi al. občinstvu za vse v na-
jino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi
kot priznana rešila in fino po najnižjih cenah.

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v
vseh krajih gotovo in pošteno brez ka-
pitala in rizike s prodajo zakonito do-
voljenih državnih papirjev in srečk.
Ponudbe na: Ludwig Österreichischer, VIII., Deutsche
gasse 8, Budapest. (2394-4)

Varuj
svoje ženo!
Za vsako rodbino najvrednejšo
knjigo v očetih zadevah s se-
boj zahvalnimi pismi pošilj.
diakretno na 90 vin. v avst-
rijskih (odgovor 70 vin.)
Gospe A. Kampa,
Berlin S. W. 280 Lta-
denstrasse 66
(1912-24)

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na
Koroškem
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovec in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskušne-
valnici in od mene preskušene. — Ilustro-
(2692) vani ceniki sastonj. (46)

S. Goldschmidt & sin
tovarna štedilnih ognjišč
Wels, Gornje Avstrijsko.

Prenosilna štedilna ognjišča v navadni
opremljeni, kakor tudi z emailom, porcelanom, s ma-
jolično opazbo, za hišna gospodinjstva, ekonomije,
gostilne in zavode. — Dobivajo se lahko po vsaki
renomirani trgovini z železnino. — Kjer ni zastopa,
se naravnost pošilja. (923-30)

Najboljša
uporaba
mleka!
Kar največ
in najfinejšega
surovega
masla!
Le mogoče, če se
mleku odvzame
smetana po
Alfa-Separator-ju.
500 prvih priznanj;
v Parizu 1900 „Grand-Prix“.
1/4 milijona tatich strojev v rabi!
Upravljajo se pasterizirske naprave
za transport mleka.
Se lahko prenaša na planino.
Vsi drugi stroji za mlekarstvo.
Popolne oprave za dobivanje si-
rotke na roko in parno moč.
Načrti proračuni.
(470) **Akcijska družba** (38)
Alfa-Separator
Dunaj, XVI. Ganglbauergasse 29.
Ceniki, poučne brošure brezplačno.

Prej **Alozij Erjavec** J. Zor
črtilarski mojster v Ljubljani, Crevljarske ulice 3.
Po večletni skušnjaji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečistiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuv.
Delo je ceno, pošteno in trpežno. V zalogi so
razna mazila, voščila za črno in rujavu obuv.
ter razne potrebščine za to obrt. 48
Naro se skrajšuje. — Vsakim naročilu naj se pridruži vzorec.

MODERCE natančno po životni meri
za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi
priporoča
HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg
št. 17. 48
Skladišče za modno blago, pozamentirje, trakove, čipke, svileno blago, perilo,
s klobuki za dame, tkane in kratka roba na debelo in drobno. a a a a

Svet. razstava v Parizu 1900 „Grand-Prix“
Svetovnoznani
ruski karavanski čaj
bratov
K. C. POPOFF
MOSKVA
c. kr. dvornih zalagateljov.
Najfinejša blaga.
Varstv. znamka poštavno zavarovana.
Pisarna: Dunaj, VII/2, Breitengasse 9.
Na drobno se dobiva v vseh zadevnih finejših
trgovinah v originalnih zavitkih. 2275-4)

Veliki krah!
New-York in London nista priznala
niti evropski celini ter je bila velika to-
varna srebrnine prisiljena, oddati vso
svojo zalogo zgolj proti majhnemu pla-
čilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvr-
šiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur
sledede predmete le proti temu, da se
mi povrne gl. 6-60 in sicer:
6 komadov najfinejših namiznih nožev s
pristno angleško klinjo;
6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega
komada;
6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
12 kom. amer. pat. srebrnih kavni žlic;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica
za juho;
1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za
mleko;
6 kom. ang. Viktorija čašice za podklado;
2 kom. elektnih namiznih svečnikov;
1 kom. cedilnik za čaj;
1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.
42 komadov skupaj samo gl. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej
stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni gl. 6-60. Ameri-
čansko patent srebro je skozi in skozi
bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let,
za kar se garantuje. V najboljši dokaz,
da leta inserat ne temelji na
nikakršni slepariji!
zavezujem se s tem javno, vsakemu, ka-
teremu ne bi bilo blago všeč, povrniti
brez zadržka znesek in naj nikdor ne
zamudi ugodne prilike, da si omisli to
krasno o garnituro, ki je posebno prikladna kot
prekrasno
svatbeno in priložnostno darilo
kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.
Dobiva se edino le v (2116-43)
A. HIRSCHBERG-a
Eksportni hiši ameriškega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr. 19/M. Telefon 14597.
Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znezek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pism.
Bil sem s pošiljateljavo krasne garniture jako
zadovoljen. Ljubljana.
Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.
S pat. srebrno garnituro sem jako zado-
voljen. Tomaž Rožane, dekan v Mariboru.
Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.
Št. Pavel pri Preboldu.
Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

CACAO

SUCHARD
GRAND PRIX
PARIS 1900.

Josip Oblak
umetni in galanterijski strugar
na Glincih št. 93
filijalka: Šelenburgove ulice št. 1
priporoča svojo veliko zalogo strgarskih del
lastnega izdelka.
Sprejema vsakovrstna naročila ter jih izvršuje
hitro, ceno in kulantno. Istotako izvršuje vsako-
vrstna popravila v jantaru, morski peni, kosti,
rogu, lesu itd. 48

!Miklavža!
priporoča
pekarija in slaščičarna
Jakob Zalaznik
Stari trg št. 21
najfinejše, sveže in
zdravo 48
pekarsko in nasladno
pecivo.

Postranski zaslužek
trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljub-
nim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem
zastopa domače zavarovalne družbe prve
vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste
restante. (766-33)

RONCEGNO
najmočnejša naravna, arsen in železo
sodržujoča mineralna voda
priporočana po prvih medicinskih avtoritetah pri
anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in žen-
skih boleznih, malariji itd.
Pitno zdravljenje uporablja se celo leto.
Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in
v lekarnah. (1906-12)

Jos. Leuz
trgovina z deželnimi pridelki
na debelo.
Reseljeva cesta št. 1.
Kupujem po najvišjih cenah
suhe jedilne gobe, sejalni že-
lod, posušen želod, divji ko-
stanj, dobro seno za konje,
češmin in sveže smrekove
storže. (2514-2)

Dobre cenene ure
s 3letnim pisanim jamstvom
razpošilja zasebnikom
HANNS KONRAD
tovarna za ure in eksportna hiša zlatin
Most (Brux) Češko.
Dobra nikelnasta remontoarka . . . gl. 375
Prava srebrna remontoarka . . . 580
Prava srebrna verižica . . . 120
Nikelnasti budilec . . . 195
Moja trdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima
zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in
tisoč priznanih pism. (2611-98)
Ilustrovani katalog sastonj in poština prosto.

V trgovini
z mešanim blagom, nad 12 let obstoječi,
v neki fari pri cerkvi, blizu Novega mesta,
na lepem prostoru, brez konkurence, se
radi preselitve **proda blago.** Potrebni
kapital 1500 gl. — Cela hiša in vrt se
da v najem za 5 let, vse je prav pripravo
za majhno družino. (2542-2)
Ponudbe pod „Najboljši prostor“
upravništvu »Slov. Nar.« do konca t. m.

Mizar ska zadruga
v Sent Vidu pri Ljubljani
se priporoča slav-
nemu občinstvu v
naročitev
raznovrstne
temne in likane
sobne
oprave
iz suhega lesa, so-
lidno izdelane po
lastnih in predlož-
jenih vzorcih.
V prav obilno naročitev se priporoča
Josip Arhar
načelnik.
(502-39)

!Miklavža!
priporoča
pekarija in slaščičarna
Jakob Zalaznik
Stari trg št. 21
najfinejše, sveže in
zdravo 48
pekarsko in nasladno
pecivo.

Čudovita novost!

325 komadov za 1 gld. 95 kr.

Krasna ura z jako lepo verižico, točno idoča, za katero se daje dve letna garancija. Velikolepa Laterna magica s 25 krasnimi podobami. 1 jako fina kravatna igla s simili briljantom, 1 krasen kolijé iz orient-biserov, patentni zaklep, najmodernejši nakit za dame, 1 fin usnjati mošnjiček, jako elegantni nastavek za smotke, 1 garnitura ff. double-zlatih manšetnih in srajčnih gumbov, 1 ff. žepni nožec, 1 ff. toaletno zrcalo, belg. steklo v etuiju, 20 predmetov za dopisovanje in še 200 raznih komadov, vse, kar se potrebuje v hiši. Krasnih 325 komadov z uro, ki je sama tega denarja vredna, pošilja proti poštenu povzetju za 1 gld. 95 kr. razpošiljalnica

S. Kohane, Krakovo,

poštno predalo 72,

(2582-1) Ako ne ugaja, se denar vrne.

Znamenito zavarovalno društvo za življenje išče za vodstvo

generalne agenture

spretnega strokovnjaka, ki je že sodeloval z vspehom pri organizaciji ali akviziciji. Služba je jako dobro dotirana in stalna.

Za molčečnost se strogo jamči.

Ponudbe z natančnimi podatki dosedanje delavnosti pod šifro „General Agentur“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(2515-2)

Le še kratek čas je * * kinematograf in električni karuselj

v Lattermannovem drevoredu
razstavljen in vsak dan od 3. ure popoldne do 9. ure zvečer odprt.

Od danes naprej nov program pri kinematografu.

(2580) Za prijazen poset prosi

lastnik.

v Zgornji Šiški
pri Ljubljani.

Viktor Graul

v Zgornji Šiški
pri Ljubljani.

mizar

se priporoča slavnemu p. n. občinstvu za izvrševanje **kompletnih sobnih pohištrev**, kakor tudi **posameznih komadov** hišne oprave po vzornih načrtih v najmodernejšem slogu. (2396-5)

Tudi se ondi nahaja v zalogi že gotovo pohištvo iz orehovega lesa, jako lepo izgotovljeno in po zelo **nizkih cenah.**

Št. 3737.

Razpis.

(2528-1)

Na Jesenicah na Gorenjskem je s 1. prosincem 1902 namestiti službo občinskega stražnika

z letno plačo **800 K**, katera se ob zadovoljivem službovanju zviša, s prosto službeno obleko in prostim stanovanjem. Prosilci naj svoje prošnje vložijo pri občinskem uradu **do 15. decembra t. l.** Odsluženi orožniki imajo prednost.

Občinski urad na Jesenicah

dné 17. novembra 1901.

Občinski predstojnik: **Jos. Klinar.**

Prave ruske
v Rigi delane

galoše **vrhni čevlji**

znamka zvezda * najboljšo vrsto.

Zaloga na debelo:

(2486-4)

Ant. Krisper in Vaso Petričič.

Prave se dobivajo samo pri sledečih tvrdkah po stalnih cenah:

Idrija: Valentin Lapajne, Valentin Treven.

Jesenice: Anton Treun, J. Ferjan.

Kamnik: Gregor Kratner.

Kočevje: E. Hofmann, Franc Bartelme.

Kostanjevica: Alojzij Gatsch.

Kranj: Marija Pollak.

Krško: Rupert Engelsberger.

Litija: Lebinger & Bergmann.

Ljubljana: Karol Karinger, Alojzij Persche, M. Cescutti.

Novo mesto: Josip Medved, M. Barborič.

Postojna: D. Doiničar.

Radovljica: Leopold Fürsager, Friderik Homann, Oton Homann.

Škofja Loka: J. N. Koceli.

Založena 1847.

Založena 1847.

Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS

v Ljubljani

Zaloga in pisarna:

Turjaški trg št. 7

Tovarna s stroji:

Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, zastore, preproge itd.

A. Agnola

Ljubljana

Dunajska cesta

št. 13.

Velika zaloga

steklenine,

porcelana,

svetilk,

zrcalov,

šip itd. itd.

po najnižjih cenah.

47

Lekarna „pri orlu“

v Ljubljani, Jurčičev trg št. 2

priporoča:

Povsod znane „Dunajske želodčne kapljice“, 1 stekl. 20 h, 6 stekl. 1 K. Baby-puder, priljubljen in jako cenen trošilni prašek za otroke, 1 majhna škatljica 30 h. 1 večja škatljica 50 h.

Menthol-prašek za zobe, jako dober in neškodljiv, v plehastih škatljicah à 60 h. K temu Menthol zobna in ustna voda (tudi zoper zobobol), uničuje slab duh po kadenju in jedilih. 1 v. stekl. 1 K.

Tudi se v lekarničnem laboratoriju izdelujejo **zanesljivo močna, čista kemična**

sodovica in pokalice.

S cenami lahko konkuriram z vsako tvrdko.

Lastnik: 47

Mr. Ph. Mardetschlaeger, lekarnar in kemik.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg št. 11.

Zaloga vsakovrstnih

klobukov in čepic

perila, kravat itd.

po na nižjih cenah.

Mehanik

Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 16.

šivalni stroji po najnižjih cenah.

Blekle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno.

Vnanja naročila se točno izvršé.

Kdor kupuje

sukneno blago

ogleda naj si novo urejeno sukneno skladišče tvrdke

R. Miklauc

Ljubljana, Spitalske ulice št. 5

kjer se lahko prepriča o

cenah brez primere.

Glavno skladišče

Loškega ševioti (sukna)

katero blago je znano dobro in se prodaja po tovarniških cenah.

Sukneni ostanki

različnih vrst za polovice cene.

Vzorke pošilja na zahtevanje poštne prosto.

Singerjevi šivalni stroji

Pariz 1900:

„Grand Prix“ najvišje odlikovanje!

Singerjevi šivalni stroji so izvrstni v konstrukciji in izpeljavi.
Singerjevi šivalni stroji so neobhodno potrebni za domačo rabo in industrijo.
Singerjevi šivalni stroji so v tovarniškem prometu najbolj razširjeni.
Singerjevi šivalni stroji so neprekošni v izvrševanju in trpežnosti.
Singerjevi šivalni stroji so najprilicnejši za moderno umetno vezenje.

Brezplačni poučni tečaji v vseh domačih šivalnih delih, kakor tudi v modernem vezenju. Zaloga vezilne svile v veliki izbiri barv. Elektromotori za posodne stroje za domačo rabo.

Singer Co., delniško društvo šivalnih strojev.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.

(2566)

250 hektolitrov vina

letošnjega, lastne trgatve, belega, črnega in rudečega (šilher)

→ **proda** ←

(2502-2)

oskrbnitvo posestva „Januševac“, pošta Savskimarof via Brežice na Savi.

Največja in najstarejša zaloga glasovirjev.

Usojam si cenjenemu p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici najljubše naznaniti, da sem bil radi nakupa glasovirjev in pianin osebno na Dunaju pri najzanesljivejših tvrdkah; **blago je došlo.**

Priporočam svojo veliko izbero glasovirjev k nakupu in izposojilu. Dalje se priporočam kar najbolj kakor izveden strokovnjak k ubiranju in k popraviljanju glasovirjev.

S spoštovanjem

(1954-12)

Ferd. Dragatin

ubiralec glasovirjev, zapriseženi cenitelj c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani.

Postajališče cestne železnice. **Florijanske ulice 50.** Postajališče cestne železnice.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadkriljujoči** dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apno.**

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najstrovejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(2111-9)

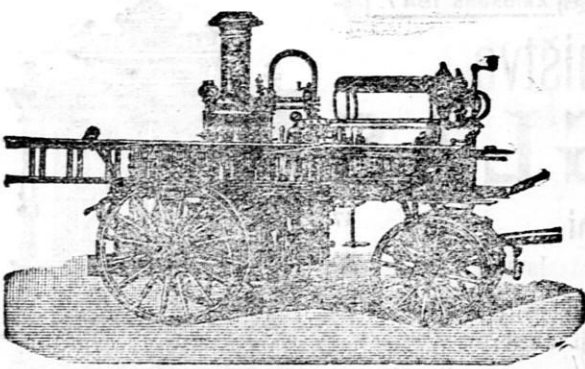
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Pozor! Podružnica R. A. Smekal, Zagreb

priporoča od sv. je najstarejše in najzmožnejše

tovarna za gasilno orodje

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor s patentom proti zmrazitvi, s priredbo, da brizgalnica na obe strani jemlje in meče vodo; „univerzalko“, prikladno za male občine, ista se nosi ali vozi; **parne brizgalnice, vodonožce, sesalke** vsake vrste, vozove za polivanje ulic in prevažanje gnojnice itd., cevi iz posebne tkanine najboljše srste; dalje **čelade, pase, sekilce, lestve** ter sploh vse za garinska društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. **Motor-vozove** in **priloge za acetylen-luč.** Dalje **kmetijsko orodje** vsake vrste. — Gasilna društva, občine in poštene kmetovalci-gospodariji plačajo.

jejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor. (213-21)

Cenike pošiljamo brezplačno in poštne prosto.

Podružnica **R. A. SMEKAL** v Zagrebu.

Na Najvišje povelje Njega c. in kr. apost. Veličanstva.

XXXIV. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene v tustranski polovici.

Ta loterija,

edina, ki je na Avstrijskem dovoljena po postavi, obsega **16.404** dobitke v gotovini, v skupnem znesku **442.900 K.**

Glavni dobitke:

200.000 kron v gotovini.

Srečkanje se vrši nepreklicno 12. decembra 1901.

Srečka stane 4 krono.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., sprednja Zollamtsstrasse 7, v loterijah, tabačnih trafikah, davkarijah, brzojavnih in železniških uradih, mehanicah i. t. d. Načrti srečkanja za kupovalce brezplačno. (2398-6)

Srečke se pošiljajo poštne proste.

C. kr. dohodna loterijska direkcija.

Oddelek za državne loterije.

Važno! za Važno! gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine, kirurška obvežila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel.

48

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encijan, kolmož, krmlino apno i. t. d. Vnanja naročila izvršuje se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 3

Konkurenčne cene!

Ceniki brezplačno!

Fr. P. Zajec

48

urar, trgovina z zlatino in srebrnino Ljubljana, Stari trg št. 28

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih švicarskih žepnih in stenskih ur.

Nikelnasta remontoar ura... od gl. 1-90.

Srebrna cilindar remontoar ura... 4-... Trgovina vseh optičnih predmetov: očal, barometrov, termometrov, daljnogledov. Popravila se izvršujejo natančno in s jamstvom.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek

za gospode in

dečke,

jopic in plaščev

za gospe,

nepremočljivih

havelokov itd.

Obleke po meri se po

najnovejših uzorcih in po

najnižjih cenah solidno in

najhitreje izgotovljajo.

Prodaja na drobno in debelo. Ceniki brezplačno.

Klobuke

najnovejši fačone

priporočam po nizki ceni.

J. S. Benedikt

48

Ljubljana, Stari trg, tik moje glavne prodajalne na voglu.

Pod Trančo št. 2.

47 Veliko zalogo

Klobukov

priloga J. Soklič.

Najnižje cene.

Dragotin Košak

zlatar

47 Ljubljana, Prešernove ulice št. 5, Velika zaloga

razne zlatnine in prstanov.

Popravila in vsa v mojo stroko spadajoča dela se ceno in točno izvrše.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuv

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovili naj se vzorec vpsolati.

Josip Reich

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Cene niske.

Avgust Repič, sodar

Ljubljana, Kolzejske ulice št. 16 (v Trnovem)

izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne sode

po najnižjih cenah.

Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Detter

LJUBLJANA, Stari trg št. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slomoznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Relchova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo štedilnih ognjišč

najprostejših kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

Epilepsija. (571-37)

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih boleznih, naj zahteva brošuro o tem. Dobiva se brezplačno in poštne prosti v Schwaben-Apotheke, Frankfurt a. M.

Resna ponudba.

Gospodična, 25 let stara, v trgovski stroki izvežbana, z nekoliko premoženjem, želi se seznaniti s trgovcem ali uradnikom.

Ponudbe do 15. decembra pod šifro „99“ poste restante Ljubljana. (2552-2)

K sezoni

ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste, revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

troceevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici, in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu priporočajo najbolje.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogo-brojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem (1596-13)

Fran Sevcik, puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

V najem dam za 5 let novo žago

z 2 tečajema, kjer je tudi prostor za cirkular, pod ugodnimi pogoji.

(2564-2) Anton Opeka

posestnik v Cerknici pri Rakeku.

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno tinkturo

lekarnarja Piccoli v Ljubljani

dvornega založnika Nj. Svetosti papeža

Razpošilja se proti povzetju v skatljicah po II. 12 in več steklenicah. (1368-50)

!Prvi kranjski konjak iz dolenskih vin!

Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski razstavi 1898. leta. (1751-3)

Podpisane priporoča svojo zalogo pristnega dobro obležanega

konjaka iz dolenskih vin

v steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih dolenskih vin iz ameriških cepljenih in starih trt

Opozarja se na ter pelinkovca. užgani probek

A. I. Wutscher

Brezovica, Št. Jernej, Dolensko.

Dobiva se pri g. J. Praunseiss-u v Ljubljani.

!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Ameriške trtnice!!!

Najboljše črnilo svetá!

Kdor hoče obutalo ohraniti lepo bleščeče in trpežno, naj kupuje samo

Fernolendt čreveljsko črnilo

za svetla obutala samo (24-47)

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se C. kr. priv. povsodl.

tovarna ustanovljena 1832. leta na Dunaji.

Tovarniška zaloga: Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.

Radl mnogih posnemanj brez vrednosti pazl naj se natančno na moje ime **St. Fernolendt.**

Št. 39346. **Razpis** (3463-3)

cesar Franc Jožefovih jubilejskih ustanov.

Dne 2. decembra oddati je pri mestnem magistratu ljubljanskem cesar Franc Jožefove jubilejske ustanove, namenjene onim mestnim revežem, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada.

Teh ustanov je dvanajst in sicer: 2 po 50 K, 10 pa po 40 K in je prošnje za njih podelitev vlagati do 28. novembra letos pri magistratnem vložnem zapisniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 5. novembra 1901.

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad

15 milijonov kron. nad 300.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu

zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 od sto ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. (1856-13)

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice se dobivajo brezplačno.

Najizvrstnejši, priznani najboljši

jekleni plugi na 1, 2, 3, in 4 strgala, za travnike in za mah, členkaste in diagonalne, krožčasti ali gladki jekleni poljski valji, sejalni stroji „Agricola“, sečni stroji za travo, deteljo in žito, grablje za seno in žetev, obračala za seno, Patentovani sušilni pristojci za sadje, zelenjavo itd.

Stiskalnice za grozdje in sadje kakor tudi za druge namene.

Mlini za sadje in grozdje.

Stroji za mečkanje grozdja (Traubenrebelmaschinen).

Samodelavne patentovane trine brizgalnice za uničevanje grintovca in krvnih uši „SYMPHONIA“.

Ph. Mayfarth & Co.

c. in kr. izključno pat. tovarna gospodarskih strojev, železolivnic, parnih fužin. (2382-4)

Ustanovljeno 1872. Dunaj II/1 Taborstrasse št. 71. 750 delavcev.

Nagajena več kakor s 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih razstavah. Natančne kataloge in nebrojna priznalna pisma gratis. Zastopniki in preprodajalci se iščejo.

Alojzij Kracmer

Prodaja in razposojevalnica glasovirjev in harmonijev.

Sv. Petra cesta 6. Ljubljana Sv. Petra cesta 6.

Največja zaloga glasbenega orodja.

Zastop dvorne tvrde bratov Stingl na Dunaju.

Ubiralec glasovirjev v glasbenih zavodih:

„Glasbena Matica“ ter „Filharmonično društvo“ v Ljubljani.

(2231-7)

Lastna delalnica za popraviljanje.

Mlad trgovski pomočnik

vešč trgovine z mešanim blagom, išče službe. (2543-3)

Naslov pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Prave perzijske preproge in prave karavanske zavese — priporoča

(2576-1)

J. J. Naglas, Ljubljani.

Mejnarodna panorama.

V poslopu meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogačarjev trg.

Umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Ta teden od 24. novembra do 30. novembra t. l.

Nadaljevanje (IV. ciklus) zanimivega potovanja

po pariški svetovni razstavi.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (2573)

Vstopnina za odrasle 40 h, za otroke, dijake in vojaške do narednika 20 h.

Važno za bolne na želodcu!

Kadar komu ne tekne jed, pri želodčnih nadlogah, pri slabosti, glavobolu vsled slabega prebavljanja, pri želodčni slabosti, pri nerednem prebavljanju itd. pomagajo takoj

Brady-jeve želodčne kapljice. (Marija-celjske)

Na prodaj v vseh lekarnah.

Na tisoče zahvalnih in priznanih pism! Cena steklenici s podukom, kako jih rabiti, 40 kr., večje 70 kr.

Centralna zaloga: C. Brady, lekarna „pri ogerskem kralju“, Dunaj, I.

Svari se pred ponarejenimi izdelki, pristne marijacejske kapljice morajo imeti „varstveno znamko“ in podpis C. Brady. (2435-2)

Prodajalka

katera bi samostojno vodila špecerijsko trgovino (filijalko) se pod ugodnimi pogoji sprejme. Prednost imajo, katere lahko kavejo položijo.

Ponudbe prosijo se do 27. t. m. pod: „A. H. štev. 100“, poste restante Ljubljana. (2577)

Izurjena šivilja

se priporoča cenjenim damam za vsakovrstna dela in sicer samo v privatnih stanovanjih.

Cenjene ponube prosijo pošiljati pod naslovom „F. T.“ na upravništvo „Slov. Naroda“. (2520-3)

Za sv. Miklavža in Božič
najprimernejša darila
vsake vrste pletenin in tkanin, kakor nogavice, jopiče, otroške obleke, spodnja krila itd. itd. priporoča **Dragotin Hribar**
Selenburgove ulice štev. 3.

FRANJA MERŠOL * Ljubljana *
Mestni trg 18
priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin, ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. (1331-23)
Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsa-keršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Najlepše
božično darilo za stare in mlade je brez dvoma lepa fotografija. — Za izdelbo najfinjšega in najnovejšega na tem polju se priporoča fotografski zavod
Sv. Petra cesta št. 27. **L. KREMA** Sv. Petra cesta št. 27.
Specijaliteta: Slike v naravni velikosti umetniško izdelane po najnižji ceni. — Brez konkurence! (2536-2)

Ane Šinkovic-Sossove dediči
v Ljubljani
si usojajo slavnemu občinstvu uljudno naznanjati, da obdržijo
trgovino na Mestnem trgu
ter priporočajo bogato zalogo tkanin in pletenin, perila, baržuna, pliša, svilenih, baržunastih in flanelastih bluz, najboljših modercev (chenille), rut in robecev, čipk, pasov in trakov in sploh vseh stvari najrazličnejše vrste, ki spadajo v to stroko. (2570-1)

Velika zaloga (101-79)
Styria-, franco-
skih Peugeot-,
Austria-koles.
Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, verižice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).
Najboljši šivalni stroji.
Najnižje cene in jamstvo!
Z vsem spoštovanjem
Fr. Čuden,
urar in trgovec, na Mestnem trgu št. 25, nasproti rotovža.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

! Zelo znižane božične cene!
„Angleško skladišče oblek“
Ljubljana, vogal Sv. Petra in Resljeve ceste št. 3
prodaja:
najfinejše jope, prej gld. 25—, zdaj samo gld. 12—
najfinejše paletote, „ „ 50—, „ „ 25—
lepe paletote, „ „ 20—, „ „ 10—
doubl-ovratnike, „ „ 18—, „ „ 10—
Isto tako obleka za gospode in dečke, zimske suknje, haveloki za jako znižane cene.
Specialiteta: Moderne, zelenkaste športne suknje s postranskimi žepi, prej gld. 20—, zdaj samo gld. 12—.
(2539-3)
Z velespoštovanjem
Oroslav Bernatović.

F. Cassermann
krojač za civilne in raznovrstne uradniške uniforme
In poverjeni zalagatelj ces. kr. unif. blagajne drž. železnice uradnikov
Ljubljana, Selenburgove ulice št. 4
se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremičljivih havelokov po najnovejši fa-soni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.
Gospodom uradnikom se priporoča za izdelovanje vsakovrstnih unif-orm ter preskrbuje vse zraven spa-dajoče predmete, kakor: sablje, meče, klobuke itd., gospodom c. kr. justič-nim uradnikom pa za izdelavanje talarjev in baretov. 48

Darila za vsako priliko!
Frid. Hoffmann
— urar —
v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo naj-večjo zalogo vseh vrst
žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salon-skih ur, vse samo dobre do najfinjše kvalitete po nizkih cenah.
Novosti v žepnih in sten-skih urah so vedno v zalogi. 48
Popravila se izvršujejo najtočneje.

Optični zaved
J. P. GOLDSTEIN
Ljubljana, Pod trančo 1
priporoča svojo veliko zalogo
vsakovrstnih očal, lov-skih in potnih daljno-gledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.
Zaloga fotografskih aparatov.
Vsa v to stroko spadajoča popravila in vnanja naročila točno in ceno. 48

Sušenih ostankov vedno veliko v zalogi.
Za jesensko in zimsko sezono
se priporoča trgovina s suknem, platnenim in manufak-
× × × turnim blagom × × ×
Hugo Ihl
× × × v Ljubljani × × ×
v Špitalskih ulicah št. 4.
Vzorci na zahtevanje poštne prosto.